

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

छ. संभाजी नगर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १४/२०२४ - २०२५

शुक्रवार, दिनांक - १७.०५.२०२४

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ११ ते १७ मे २०२४)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १८ ते २२ मे २०२४ साठी हवामान अंदाज)				
११/०५	१२/०५	१३/०५	१४/०५	१५/०५	१६/०५	१७/०५	दिनांक	१८/०५	१९/०५	२०/०५	२१/०५	२२/०५
							पाऊस (मिमी)	९.०	७.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .से)	३९.०	४०.०	४१.०	४१.०	४२.०
							किमान तापमान (अं .से)	२५.०	२६.०	२६.०	२७.०	२७.०
							स. दु. ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५५	५२	५२	४८	४८
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३२	३२	३०	३०	२८
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१३	१५	२३	२५	२४
							स. दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-नैऋत्य	उत्तर-वायव्य	वायव्य	उत्तर-वायव्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार छत्रपती संभाजी नगर जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस दुपारच्या वेळी आकाश अंशतः ढगाळ राहून तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. छत्रपती संभाजी नगर जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. छत्रपती संभाजी नगर जिल्ह्यात दिनांक १८ मे नंतर किमान तापमानात वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १७ ते २३ मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी ते सरासरीएवढे राहण्याची व २४ ते ३० मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे. सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

संदेश :

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाच्या ५२ व्या वर्धापन दिनानिमित्त दिनांक १८ मे २०२४ रोजी सकाळी ११:०० वाजता सभागृह कृषि महाविद्यालय, वनामकृवि, परभणी येथे खरीप पीक परिसंवाद आयोजन करण्यात आला आहे तरी सर्व शेतकऱ्यांनी याचा लाभ घ्यावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषि हवामान सल्ला
उन्हाळी तीळ	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी तीळ पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी भुईमूग	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी भुईमूग पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हळद	हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे	सध्या हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरु आहेत. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, हळदीची उघड्यावर साठवण करू नये. काढणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी (गोंदामात) साठवणूक करावी.
केळी	वाढीची	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी केळी फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. बागेस सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे पाणी देण्यासाठी ठिबक सिंचन पध्दतीचा अवलंब करावा. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपंना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेली झाडे बागेबाहेर काढावी.
आंबा	वाढीची/ काढणी	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी आंबा फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपंना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या आंबा फळांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करावी.
द्राक्ष	एप्रिल छाटणी	द्राक्ष बागेमध्ये एप्रिल छाटणी ही घड निर्मितीसाठी केली जाते. द्राक्ष बागेत एप्रिल छाटणी केली नसल्यास लवकरात लवकर पूर्ण करावी.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची, कांदा, टरबूज, खरबूज इत्यादी पिकांची काढणी लवकरात लवकर करावी. नविन लागवड केलेल्या व लहान वेलवर्गीय झाडांना काठीने आधार द्यावा. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे. पाणी शक्यतो सकाळी किंवा संध्याकाळी द्यावे. पाणी देण्यासाठी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीचा (तूषार किंवा ठिबक) वापर करावा. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे प्रादुर्भाव प्रस्त भाजीपाला गोळा करून नष्ट करावा.
फुलशेती	काढणी	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून बाजार पेटेत पाठवावी. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, फुल पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	---	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. पशुधनाचे शेड पत्र्याचे किंवा उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. यादरम्यान काम करून घेऊ नये ४ ते दूपारी ११ पशुधनाकडून सकाळी सिमेंटचे असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा. तिन्र उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. प्रथिनयुक्त, पशुधनास भूबलक प्रमाणात हिरवा चारा. पशुधनास सकाळी किंवा पाणी शिंपडावे किंवा त्यांना पाणीट्यावर न्यावे सार्याकाळी चारावयास सोडावे. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, चेतावनीच्या काळात जनावरांना उघड्यावर सोडू किंवा बांधू नये. निवा-याच्या ठिकाणी बांधावे.
कुकुटपालन	---	उन्हाळ्यात वाढलेल्या तापमानामुळे कोबड्यांना उष्णताचा त्रास होतो कोबड्यांना उष्णतापासून वाचवण्यासाठी कोबड्यांच्या शेडवर वाळलेले गवत टाकावे शेडच्या छतावर स्प्रिंकलर किंवा तूषार बसवावेत कोबड्यांना खाद्यातून खाण्याचा सोडा १५० ते २०० ग्रॅम प्रति १०० कि.ग्रॅ. खाद्य या प्रमाणात द्यावा खाद्य पुरवठा सकाळी लवकर करावा. खाद्यावर थोड्या प्रमाणात पाणी शिंपडावे दुपारच्या उष्ण वातावरणात पक्षांना हाताळू नये कोबड्यांना अविरत थंड पाण्याचा पुरवठा करणे आवश्यक आहे तसेच पिण्याच्या पाण्यातून जीवनसत्व क, इ आणि अ यांचा समावेश करावा.
रेशीम शेती	--	रेशीम किटक संगोपन करताना अळीच्या वाढीच्या तीसऱ्या व चौथ्या अवस्थेत उडणी माशी अळीच्या शरीरावर बसून २ किंवा ३ अंडी टाकते दोन ते तीन दिवसात त्या अंडीमधून उडणी माशीची अळी (प्रब) बाहेर पडून तोंडातील हलक्या साहाय्याने रेशीम अळीच्या पोटाने प्रवेश करते. तीन दिवसात रेशीम अळी मृत पावते. अळीच्या पाचव्या वाढीच्या अवस्थेत उडणी माशीचा प्रादुर्भाव झाला तर अळी कोष विणण करते व तयार शंखी मधून तयार झालेल्या रेशीम कोषांना छिद्र पाडून उडणी माशी बाजार पेटेत बाहेर पडते व कोषांना कमी भाव लागतो. शेतकऱ्यांचे नुकसान होते. वेळीच नियंत्रण करण्यासाठी उडणी माशीवर उपजिवीका करणारा टॅक्विड फ्लाय निसोलायनेक्स थायमस (एन.टी.पाउच) परपरोपजिवी किडीची निर्मिती रेशीम संशोधन योजना, वनामकृवि, परभणी येथे सुरु करण्यात आली असून प्रति शंभर अंडी पुंजासाठी दोन एनटी पाउच शिफारस करण्यात आली आहे.
सामुदायिक विज्ञान	---	स्वस्थ जीवनासाठी आश्रयक बाबी : दररोज संतुलित आहार घ्या. दिवसभरात ८ ते १० ग्लास पाणी प्या. आहारात साखर आणि मोठाचा वापर कमी करा. तेल आणि मसालेदार पार्थकांचा वापर कमी करा. सकाळची न्याहारी करण्यास कधीच टाळाटाळ करू नका. जेवणाच्या वेळा नियमितपणे पाळा.
कृषि अभियांत्रिकी	---	शेतात लवकरात लवकर खोल नांगरणी करून घ्यावी. त्यामुळे जमिन तापण्यास मदत होऊन किडींचे कोष व घातक बुरशीचा नाश होईल. शेतकऱ्यांनी आपल्या शेतामधील मातीचे माती परिक्षण करून घ्यावे.

सदर कृषि हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मूख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १४/२०२४ - २०२५ शुक्रवार, दिनांक - १७.०५.२०२४

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ११ ते १७ मे २०२४)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक १८ ते २२ मे २०२४ साठी हवामान अंदाज)				
११/०५	१२/०५	१३/०५	१४/०५	१५/०५	१६/०५	१७/०५	दिनांक		१८/०५	१९/०५	२०/०५	२१/०५	२२/०५
							पाऊस (मिमी)		५.०	२.०	२.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .से)		३८.०	३९.०	४०.०	४१.०	४२.०
							किमान तापमान (अं .से)		२३.०	२४.०	२५.०	२६.०	२६.०
							स. दु.	दृग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः दगाळ	दगाळ	दगाळ	दगाळ	अंशतः दगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		६८	६५	६५	६२	६०
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		३५	३४	३४	३२	३२
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		११	१४	१७	२२	२०
							स. दु.	वाऱ्याची दिशा	पूर्व-आग्नेय	पश्चिम- वायव्य	वायव्य	उत्तर	पूर्व- आग्नेय

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार बीड जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस दुपारच्या वेळी आकाश अंशतः दगाळ राहून तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १८ मे रोजी बीड जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जन, विजांचा कडकडाट, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. बीड जिल्ह्यात दिनांक १८ मे नंतर किमान तापमानात वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १७ ते २३ मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी ते सरासरीएवढे राहण्याची व २४ ते ३० मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे. सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय ठायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

सदेश :

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाच्या ५, २ व्या वर्षांपन दिनानिमित्त दिनांक १८ मे २०२४ रोजी सकाळी ११:०० वाजता सभागृह कृषि महाविद्यालय, वनामकृवि, परभणी येथे खरीप पीक परिसंवाद आयोजन करण्यात आला आहे तरी सर्व शेतकऱ्यांनी याचा लाभ घ्यावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
उन्हाळी तीळ	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी तीळ पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी भुईमूग	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी भुईमूग पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हळद	हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे	सध्या हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरु आहेत. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, हळदीची उघड्यावर साठवणूक करू नये. काढणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी (गोदामात) साठवणूक करावी.
केळी	वाढीची	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी केळी फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. बागेस सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे पाणी देण्यासाठी ठिबक सिंचन पध्दतीचा अवलंब करावा. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेली झाडे बागेबाहेर काढावी.
आंबा	वाढीची/ काढणी	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी आंबा फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या आंबा फळांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करावी.
द्राक्ष	एप्रिल छाटणी	द्राक्ष बागेमध्ये एप्रिल छाटणी ही घड निर्मितीसाठी केली जाते. द्राक्ष बागेत एप्रिल छाटणी केली नसल्यास लवकरात लवकर पूर्ण करावी.
भाजीपाला	काढणी /वाढीची	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची, कांदा, टरबूज, खरबूज इत्यादी पिकांची काढणी लवकरात लवकर करावी. नविन लागवड केलेल्या व लहान वेळवर्गीय झाडांना काठीने आधार द्यावा. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे. पाणी शक्यतो सकाळी किंवा संध्याकाळी द्यावे. पाणी देण्यासाठी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीचा (तुषार किंवा ठिबक) वापर करावा. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे प्रादुर्भाव प्रस्त भाजीपाला गोळा करून नष्ट करावा.
फुलशेती	काढणी	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, फुल पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, फुल पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	---	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा पशुधनाकडून उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी. यादरम्यान काम करून घेऊ नये ४ ते दुपारी ११ सकाळीगोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे पशुधनाचे शेड प्याचे किंवा सिमेंटचे तिन उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपडावे. खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. प्रथिनयुक्त, पशुधनास मुबलक प्रमाणात हिरवा चारा. असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा किंवा त्यांना पाणीद्वारे न्यावे पशुधनास सकाळी किंवा संध्याकाळी चारावयास सोडावे. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, चेतावनीच्या काळात जनावरांना उघड्यावर सोडू किंवा बांधू नये. निवाऱ्याचार्थिकाणी बांधावे.
कुकुटपालन	---	उन्हाळ्यात वाढलेल्या तापमानामुळे कोंबड्यांना उष्माघाताचा त्रास होतो कोंबड्यांना उष्माघाताच्या त्रासापासून वाचवण्यासाठी कोंबड्यांच्या शेडवर वाळलेले गवत टाकावे शेडच्या छतावर स्प्रिंकलर किंवा तुषार बसवावेत कोंबड्यांना खाद्यान्न खाण्याचा सोडा १५० ते २०० ग्रॅम प्रति १०० कि.ग्रॅ. खाद्य या प्रमाणात द्यावा खाद्य पुरवठा सकाळी लवकर करावा. खाद्यावर थोड्या प्रमाणात पाणी शिंपडावे दुपारच्या उष्ण वातावरणात पक्षांना हाताळू नये कोंबड्यांना अविनत थंड पाण्याचा पुरवठा करणे आवश्यक आहे तसेच पिण्याच्या पाण्यातून जीवनसत्व क, इ आणि अ यांचा समावेश करावा.
रेशीम शेती	--	रेशीम किटक संगोपन करताना अळीच्या वाढीच्या तीसऱ्या व चौथ्या अवस्थेत उडणी माशी अळीच्या शरीरावर बसून २ किंवा ३ अंडी टाकते दोन ते तीन दिवसात त्या अंडीमधून उडणी माशीची अळी (ग्रब) बाहेर पडून तोंडातील हूकच्या साहाय्याने रेशीम अळीच्या पोटात प्रवेश करते. तीन दिवसात रेशीम अळी मृत पावते. अळीच्या पाचव्या वाढीच्या अवस्थेत उडणी माशीचा प्रादुर्भाव झाला तर अळी कोष विणवण करत व तयार शंखी मधून तयार झालेल्या रेशीमा कोषांना छिद्र पाडून उडणी माशी बाजार पेटे बाहेर पडते व कोषांना कमी भाव लागतो. शेतकऱ्यांचे नुकसान होते. वेळीच नियंत्रण करण्यासाठी उडणी माशीवर उपजिवीका करणारा टॅक्निड फ्लाय निसोलोयनेक्स थायमस (एन.टी.पाउच) परंपरोपजिवी किडीची निर्मिती रेशीम संशोधन योजना, वनामकृवि, परभणी येथे सुरू करण्यात आली असून प्रति शंभर अंडी पुंजासाठी दोन एनटी पाउच शिफारस करण्यात आली आहे.
सामुदायिक विज्ञान	---	स्वस्थ जीवनासाठी आर्यक बाबी : दररोज संतुलित आहार घ्या. दिवसभरात ८ ते १० ग्लास पाणी प्या. आहारात साखर आणि मीठाचा वापर कमी करा. तेल आणि मसालेदार पार्श्याचा वापर कमी करा. सकाळी न्याहरी करण्यास कधीच टाळाटाळ करू नका. जेवणाच्या वेळा नियमितपणे पाळा.
कृषि अभियांत्रिकी	---	शेतात लवकरात लवकर खोल नंगरणी करून घ्यावी. त्यामुळे जमिन तापण्यास मदत होऊन किडींचे कोष व घातक बुरशीचा नायनाट होईल. शेतकऱ्यांनी आपल्या शेतामधील मातीचे माती परिक्षण करून घ्यावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १४/२०२४ - २०२५ शुक्रवार, दिनांक - १७.०५.२०२४

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ११ ते १७ मे २०२४)						हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक १८ ते २२ मे २०२४ साठी हवामान अंदाज)									
११/०५	१२/०५	१३/०५	१४/०५	१५/०५	१६/०५	१७/०५	दिनांक	१८/०५	१९/०५	२०/०५	२१/०५	२२/०५					
							पाऊस (मिमी)						१०.०	८.०	३.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .से)						३९.०	३९.०	४०.०	४१.०	४१.०
							किमान तापमान (अं .से)						२५.०	२६.०	२६.०	२७.०	२७.०
							स. दु.	ढग स्थिती (आकाश)					पूर्णतः ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ
								सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)					७०	६८	६६	६४	६४
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)					४०	३८	३८	३६	३६	
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)					९	१२	१३	१४	१२	
							स. दु.	वाऱ्याची दिशा					दक्षिण- आग्नेय	दक्षिण- आग्नेय	दक्षिण- आग्नेय	दक्षिण- आग्नेय	पश्चिम- नैऋत्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार हिंगोली जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस दुपारच्या वेळी आकाश अंशतः ढगाळ राहून तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १७ मे रोजी हिंगोली जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, विजांचा कडकडाट, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ४० ते ५० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १८ मे रोजी हिंगोली जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, विजांचा कडकडाट, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात दिनांक १८ मे नंतर किमान तापमानात वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १७ ते २३ मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी ते सरासरीपेक्षा राहण्याची व २४ ते ३० मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीपेक्षा नंतर सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे. सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

संदेश :

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाच्या ५२ व्या वर्षापन दिनानिमित्त दिनांक १८ मे २०२४ रोजी सकाळी ११:०० वाजता सभागृह कृषि महाविद्यालय, वनामकृषि, परभणी येथे खरीप पीक परिसंवाद आयोजन करण्यात आला आहे तरी सर्व शेतकऱ्यांनी याचा लाभ घ्यावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
उन्हाळी तीळ	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी तीळ पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी भुईमूग	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी भुईमूग पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हळद	हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे	सध्या हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरु आहेत. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, हळदीची उघड्यावर साठवणूक करू नये. काढणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी (गोदामात) साठवणूक करावी.
केळी	वाढीची	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी केळी फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. बागेस सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे पाणी देण्यासाठी ठिबक सिंचन पध्दतीचा अवलंब करावा. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेली झाडे बागेबाहेर काढावी.
आंबा	वाढीची/काढणी	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी आंबा फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या आंबा फळांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करावी.
द्राक्ष	एप्रिल छाटणी	द्राक्ष बागेमध्ये एप्रिल छाटणी ही घड निर्मितीसाठी केली जाते. द्राक्ष बागेत एप्रिल छाटणीकेली नसल्यास लवकरात लवकर पूर्ण करावी.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची, कांदा, टरबूज, खरबूज इत्यादी पिकांची काढणी लवकरात लवकर करावी. नविन लागवड केलेल्या व लहान वेलवर्गीय झाडांना काठीने आधार द्यावा. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे. पाणी शक्यतो सकाळी किंवा संध्याकाळी द्यावे. पाणी देण्यासाठी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीचा (तुषार किंवा ठिबक) वापर करावा. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे प्रादुर्भाव ग्रस्त भाजीपाला गोळा करून नष्ट करावा.
फुलशेती	काढणी	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून बाजार पेटेत पाठवावी. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, फुल पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	---	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याची पुरवठा करावा. पशुधनाकडून सकाळी ११ ते दुपारी ४ यादरम्यान काम करून घेऊ नये. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनाचे शेड पत्र्याचे किंवा सिमेंटचे असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा. पशुधनास मुबलक प्रमाणात हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. तितर उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपडावे किंवा त्यांना पाणीठ्यावर न्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चारावयास सोडावे. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, चेतावनीच्या काळात जनावरांना उघड्यावर सोडू किंवा बांधू नये. निवा-याच्या ठिकाणी बांधावे.
कुकुटपालन	---	उन्हाळ्यात वाढलेल्या तापमानामुळे कोबड्यांना उष्माघाताचा त्रास होतो कोबड्यांना उष्माघाताच्या त्रासापासून वाचवण्यासाठी कोबड्यांच्या शेडवर वाळलेले गवत टाकावे शेडच्या छतावर स्पिकलर किंवा तुषार बसवावेत कोबड्यांना खाद्यान्न खाण्याचा सोडा १५० ते २०० ग्रॅम प्रति १०० कि.ग्रॅ. खाद्य या प्रमाणात द्यावा खाद्य पुरवठा सकाळी लवकर करावा. खाद्यावर थोड्या प्रमाणात पाणी शिंपडावे दुपारच्या उष्ण वातावरणात पक्षांना हाताळू नये कोबड्यांना अतिरिक्त थंड पाण्याचा पुरवठा करणे आवश्यक आहे तसेच पिण्याच्या पाण्यातून जीवनसत्व क, इ आणि अ यांचा समावेश करावा.
रेशीम शेती	--	रेशीम किटक संगोपन करताना अळीच्या वाढीच्या तोंडाने व चौथ्या अवस्थेत उड्यां माशी अळीच्या शरीरावर बसून २ किंवा ३ अंडी टाकते दोन ते तीन दिवसात त्या अंडीमधून उड्यां माशीची अळी (मूब) बाहेर पडून तोंडातील हळक्या साहाय्याने रेशीम अळीच्या पोटात प्रवेश करते. तीन दिवसात रेशीम अळी मृत पावते. अळीच्या पाचव्या वाढीच्या अवस्थेत उड्यां माशीचा प्रादुर्भाव झाला तर अळी कोष विणून करते व तयार शंडी मधून तयार झालेल्या रेशीमा कोषांना छिद्र पाडून उड्यां माशी बाजार पेटेत बाहेर पडते व कोषांना कमी भाव लागतो. शेतकऱ्यांचे नुकसान होते. वेळीच नियंत्रण करण्यासाठी उड्यां माशीवर उपजिवीका करणारा टेंविनड फ्लाय निशोलायनेक्स थायमस (एन.टी.पाउच) परंपरोपजिवी किडीची निर्मिती रेशीम संशोधन योजना, वनामकृषि, परभणी येथे सुरु करण्यात आली असून प्रति शंभर अंडी पुंजासाठी दोन एनटी पाउच शिफारस करण्यात आली आहे.
सामुदायिक विज्ञान	---	स्वस्थ जीवनासाठी आवश्यक बाबी : दररोज संतुलित आहार घ्या. दिवसभरात ८ ते १० ग्लास पाणी घ्या. आहारात साखर आणि मोठाचा वापर कमी करा. तेल आणि मसालेदार पार्थका वापर कमी करा. सकाळची न्याहरी करण्यास कधीच टाळाटाळ करू नका. जेवणाच्या वेळा नियमितपणे पाळा.
कृषि अभियांत्रिकी	---	शेतात लवकरात लवकर खोल नांगणी करून घ्यावी. त्यामुळे जमिन तापण्यास मदत होऊन किडींचे कोष व घातक बुरशीचा नायनाट होईल. शेतकऱ्यांनी आपल्या शेतामधील मातीचे माती परिक्षण करून घ्यावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशांवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मूख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १४/२०२४ - २०२५ शुक्रवार, दिनांक - १७.०५.२०२४

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ११ ते १७ मे २०२४)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १८ ते २२ मे २०२४ साठी हवामान अंदाज)				
११/०५	१२/०५	१३/०५	१४/०५	१५/०५	१६/०५	१७/०५	दिनांक	१८/०५	१९/०५	२०/०५	२१/०५	२२/०५
							पाऊस (मिमी)	८.०	५.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं.से)	३९.०	४१.०	४१.०	४२.०	४२.०
							किमान तापमान (अं.से)	२६.०	२७.०	२७.०	२८.०	२८.०
							स. दु. ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५५	५०	४८	४८	४६
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३२	३०	३०	२८	२८
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	११	१३	१९	२३	२१
							स. दु. वाऱ्याची दिशा	दक्षिण	दक्षिण-नैऋत्य	उत्तर-वायव्य	पूर्व-आग्नेय	उत्तर-ईशान्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार जालना जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस दुपारच्या वेळी आकाश अंशतः ढगाळ राहून तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात दिनांक १८ मे नंतर किमान तापमानात वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १७ ते २३ मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी ते सरासरीएवढे राहण्याची व २४ ते ३० मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे. सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बायोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बायोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

संदेश :

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाच्या ५२ व्या वर्धापन दिनानिमित्त दिनांक १८ मे २०२४ रोजी सकाळी ११:०० वाजता सभागृह कृषि महाविद्यालय, वनामकृषि, परभणी येथे खरीप पीक परिषदवाढ आयोजन करण्यात आला आहे तरी सर्व शेतकऱ्यांनी याचा लाभ घ्यावा.

पिकाचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
उन्हाळी तोंड	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी तोंड पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी भुईमूग	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी भुईमूग पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हळद	हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे	सध्या हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरु आहेत. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, हळदीची उघड्यावर साठवण करू नये. काढणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी (गोदामात) साठवणूक करावी.
केळी	वाढीची	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी केळी फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. बागेस सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे पाणी देण्यासाठी टिबक सिंचन पध्दतीचा अवलंब करावा. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेली झाडे बागेबाहेर काढावी.
आंबा	वाढीची/ काढणी	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी आंबा फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या आंबा फळांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करावी.
द्राक्ष	एप्रिल छाटणी	द्राक्ष बागेमध्ये एप्रिल छाटणी ही घड निर्मितीसाठी केली जाते. द्राक्ष बागेत एप्रिल छाटणीकेली नसल्यास लवकरात लवकर पूर्ण करावी.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची, कांदा, टरबूज, खरबूज इत्यादी पिकांची काढणी लवकरात लवकर करावी. नविन लागवड केलेल्या व लहान वेळवर्गीय झाडांना काठीने आधार द्यावा. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे. पाणी शक्यतो सकाळी किंवा संध्याकाळी द्यावे. पाणी देण्यासाठी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीचा (तुषार किंवा टिबक) वापर करावा. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे प्रादुर्भाव प्रस्त भाजीपाला गोळा करून नष्ट करावा.
फुलशेती	काढणी	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून बाजार पेटेत पाठवावी. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, फुल पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	---	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. पशुधनाकडून सकाळी ११ ते दुपारी ४ यादरम्यान काम करून घेऊ नये. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनाचे शेड पत्र्याचे किंवा सिमेंटचे असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा. पशुधनास मूबलक प्रमाणात हिरवा चारा, प्रथिनयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मितयुक्त खाद्य द्यावे. तित्त उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपड्यावे किंवा त्यांना पाणोठ्यावर न्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चारावयास सोडावे. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, चेतावनीच्या काळात जनावरांना उघड्यावर सोडू किंवा बांधू नये. निवाऱ्याच्यापठिकाणी बांधावे.
कुकुटपालन	---	उन्हाळ्यात वाढलेल्या तापमानामुळे कोंबड्यांना उष्णता त्रास होतो कोंबड्यांना उष्णता त्रासापासून वाचवण्यासाठी कोंबड्यांच्या शेडवर वाळलेले गवत टाकावे शेडच्या छतावर स्प्रिंकलर किंवा तुषार बसवावेत कोंबड्यांना खाद्यान्न खाण्याचा सोडा १५० ते २०० ग्रॅम प्रति १०० कि.ग्रॅ. खाद्य या प्रमाणात द्यावा खाद्य पुरवठा सकाळी लवकर करावा. खाद्यावर थोड्या प्रमाणात पाणी शिंपड्यावे दुपारच्या उष्ण वातावरणात पक्षांना हाताळू नये कोंबड्यांना अतिरिक्त थंड पाण्याचा पुरवठा करणे आवश्यक आहे तसेच पिण्याच्या पाण्यातून जीवनसत्व क, इ आणि अ यांचा समावेश करावा.
रेशीम शेती	--	रेशीम किटक संगोपन करताना अळीच्या वाढीच्या तीसऱ्या व चौथ्या अवस्थेत उडती माशी अळीच्या शरीरावर बसून २ किंवा ३ अंडी टाकते दोन ते तीन दिवसात त्या अंडीमधून उडती माशीची अळी (ग्रह) बाहेर पडून तोंडातील हुक्या साहाय्याने रेशीम अळीच्या पोट्यात प्रवेश करते. तीन दिवसात रेशीम अळी मृत पावते. अळीच्या पाचव्या वाढीच्या अवस्थेत उडती माशीचा प्रादुर्भाव झाला तर अळी कोष विणण करत व तयार शेंडी मधून तयार झालेल्या रेशीम कोषांना छिद्र पाडून उडती माशी बाजार पेटेत बाहेर पडते व कोषांना कमी भाव लागतो. शेतकऱ्यांचे नुकसान होते. वेळीच नियंत्रण करण्यासाठी उडती माशीवर उपजिवीका करणारा टॅक्निड फ्लाय निसोलायनेक्स थायमस (एन.टी.पाउच) परपरोपजिवी किडीची निर्मिती रेशीम संशोधन योजना, वनामकृषि, परभणी येथे सुरु करण्यात आली असून प्रति शंभर अंडी पूजासाठी दोन एनटी पाउच शिफारस करण्यात आली आहे.
सामुदायिक विज्ञान	---	स्वस्थ जीवनासाठी आर्यक बाबी : दररोज संतुलित आहार घ्या. दिवसभरात ८ ते १० ग्लास पाणी प्या. आहातार साखर आणि मोठाचा वापर कमी करा. तेल आणि मसालेदार पार्थीका वापर कमी करा. सकाळची न्याहरी करण्यास कधी टाळाटाल करू नका. जेवण्याच्या वेळा नियमितपणे पाळा.
कृषि अभियांत्रिकी	---	शेतात लवकरात लवकर खोल नांगरणी करून घ्यावी. त्यामुळे जमिन तापण्यास मदत होऊन किडींचे कोष व घातक बुरशीचा नायनाट होईल. शेतकऱ्यांनी आपल्या शेतामधील मातीचे माती परिक्षण करून घ्यावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
 ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १४/२०२४ - २०२५

शुक्रवार, दिनांक - १७.०५.२०२४

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ११ ते १७ मे २०२४)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १८ ते २२ मे २०२४ साठी हवामान अंदाज)				
११/०५	१२/०५	१३/०५	१४/०५	१५/०५	१६/०५	१७/०५	दिनांक	१८/०५	१९/०५	२०/०५	२१/०५	२२/०५
							पाऊस (मिमी)	५.०	४.०	४.०	३.०	१.०
							कमाल तापमान (अं.से)	३७.०	३८.०	३९.०	४०.०	४१.०
							किमान तापमान (अं.से)	२३.०	२४.०	२४.०	२५.०	२६.०
							स. दु. ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७५	७२	७२	७०	६८
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	४८	४६	४५	४२	३८
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	११	१५	१४	१६	१६
							स. दु. वाऱ्याची दिशा	पूर्व-ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	दक्षिण-नैऋत्य	दक्षिण	दक्षिण-नैऋत्य

हवामान सारांश / चेतावनी :
 प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार लातूर जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस दुपारच्या वेळी आकाश अंशतः ढगाळ राहून तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १७ मे रोजी लातूर जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, विजांचा कडकडाट, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ४० ते ५० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १८ व १९ मे रोजी लातूर जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, विजांचा कडकडाट, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात दिनांक १८ मे नंतर किमान तापमानात वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :
 विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १७ ते २३ मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी ते सरासरीपेक्षा राहण्याची व २४ ते ३० मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीपेक्षा ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.
 सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बायोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बायोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

संदेश :
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाच्या ५२ व्या वर्षांपासून दिनांनिमित्त दिनांक १८ मे २०२४ रोजी सकाळी ११:०० वाजता सभागृह कृषि महाविद्यालय, वनामकृषि, परभणी येथे खरीप पीक परिसंवाद आयोजन करण्यात आला आहे तरी सर्व शेतकऱ्यांनी याचा लाभ घ्यावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषि हवामान सल्ला
उन्हाळी तीळ	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी तीळ पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी भुईमूग	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी भुईमूग पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हळद	हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे	सध्या हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरु आहेत. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, हळदीची उघड्यावर साठवण करू नये. काढणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी (गोदामात) साठवणूक करावी.
केळी	वाढीची	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी केळी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. बागेस सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे पाणी देण्यासाठी ठिबक सिंचन पध्दतीचा अवलंब करावा. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेली झाडे बागेबाहेर काढावी.
आंबा	वाढीची/ काढणी	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी आंबा फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या आंबा फळांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करावी.
द्राक्ष	एप्रिल छाटणी	द्राक्ष बागेमध्ये एप्रिल छाटणी ही घड निर्मितीसाठी केली जाते. द्राक्ष बागेत एप्रिल छाटणीकेली नसल्यास लवकरात लवकर पूर्ण करावी.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची, कांदा, टरबूज, खरबूज इत्यादी पिकांची काढणी लवकरात लवकर करावी. नविन लागवड केलेल्या व लहान बेल्गवणीय झाडांना काठीने आधार द्यावा. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे. पाणी शक्यतो सकाळी किंवा संध्याकाळी द्यावे. पाणी देण्यासाठी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीचा (तुषार किंवा ठिबक) वापर करावा. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे प्रादुर्भाव प्रस्त भाजीपाला गोळा करून नष्ट करावा.
फुलशेती	काढणी	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून बाजार पेटेत पाठवावी. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, फुल पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	---	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. पशुधनाकडून सकाळी ११ ते दुपारी ४ यादरम्यान काम करून घेऊ नये. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनाचे शेड पत्र्याचे किंवा सिमेंटचे असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा. पशुधनास मुबलक प्रमाणात हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. तितर उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपड्यावे किंवा त्यांना पाणीट्यावर न्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चारावयास सोडावे. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, चेतावनीच्या काळात जनावरांना उघड्यावर सोडू किंवा बांधू नये. निवा-याच्याठिकाणी बांधावे.
कुकुटपालन	---	उन्हाळ्यात वाढलेल्या तापमानामुळे कोंबड्यांना उष्णतेचा त्रास होतो कोंबड्यांना उष्णतेचा त्रास पासून वाचवण्यासाठी कोंबड्यांच्या शेडवर वाळलेले गवत टाकावे शेडच्या छतावर स्प्रिंकलर किंवा तुषार बसवावेत कोंबड्यांना खाद्यान्न खाण्याचा सोडा १५० ते २०० ग्रॅम प्रति १०० कि.ग्रॅ. खाद्य या प्रमाणात द्यावा खाद्य पुरवठा सकाळी लवकर करावा. खाद्यावर थोड्या प्रमाणात पाणी शिंपड्यावे दुपारच्या उष्ण वातावरणात पक्षांना हाताळू नये कोंबड्यांना अतिरिक्त थंड पाण्याचा पुरवठा करणे आवश्यक आहे तसेच पिण्याच्या पाण्यातून जीवनसत्व क, इ आणि अ यांचा समावेश करावा.
रेशीम शेती	-	रेशीम फिटक संगोपन करताना अळीच्या वाढीच्या तीसऱ्या व चौथ्या अवस्थेत उडणी माशी अळीच्या शरीरावर बसून २ किंवा ३ अडो टाकते दोन ते तीन दिवसात त्या अडोमधून उडणी माशीची अळी (प्रब) बाहेर पडून तोंडातील ह्रूक्या साहाय्याने रेशीम अळीच्या पोटात प्रवेश करते. तीन दिवसात रेशीम अळी मृत पावते. अळीच्या पाचव्या वाढीच्या अवस्थेत उडणी माशीचा प्रादुर्भाव झाला तर अळी कोष विणण करत व तयार शेंधी मधून तयार झालेल्या रेशीम कोषांना छिद्र पाडून उडणी माशी बाजार पेटेत बाहेर पडते व कोषांना कमी भाव लागतो. शेतकऱ्यांचे नुकसान होते. वेळीच नियंत्रण करण्यासाठी उडणी माशीवर उपजिवीका करणारा टॅकिड फ्लाय निसोलायनेक्स थायमस (एन.टी.पाउच) परपरोपजिवी किडीची निर्मिती रेशीम संशोधन योजना, वनामकृषि, परभणी येथे सुरु करण्यात आली असून प्रति शंभर अडो पूंजासाठी दोन एनटी पाउच शिफारस करण्यात आली आहे.
सामुदायिक विज्ञान	---	स्वस्थ जीवनासाठी आर्यक बाबी : दररोज संतुलीत आहार घ्यावा. दिवसभरात ८ ते १० ग्लास पाणी प्या. आहातत साखर आणि मीठाचा वापर कमी करा. तेल आणि मसालेदार पार्श्यांचा वापर कमी करा. सकाळची न्यारी करण्यास कधीच टाळाळा करू नका. जेवण्याच्या वेळा नियमितपणे पाळा.
कृषि अभियांत्रिकी	---	शेतात लवकरात लवकर खोल नांगरण करून घ्यावी. त्यामुळे जमिन तापण्यास मदत होऊन किडींचे कोष व घातक बुरग्यांचा नायनाट होईल. शेतकऱ्यांनी आपल्या शेतामधील मातीचे माती परिक्षण करून घ्यावे.

सदर कृषि हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १४/२०२४ - २०२५ शुक्रवार, दिनांक - १७.०५.२०२४

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ११ ते १७ मे २०२४)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १८ ते २२ मे २०२४ साठी हवामान अंदाज)				
११/०५	१२/०५	१३/०५	१४/०५	१५/०५	१६/०५	१७/०५	दिनांक	१८/०५	१९/०५	२०/०५	२१/०५	२२/०५
							पाऊस (मिमी)	१४.०	९.०	७.०	२.०	४.०
							कमाल तापमान (अं.से)	३९.०	४०.०	४१.०	४२.०	४२.०
							किमान तापमान (अं.से)	२५.०	२६.०	२६.०	२७.०	२८.०
							स. दु. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७८	७२	७०	६८	६८
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५२	५०	४८	४६	४६
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१३	१४	१४	१४	१४
							स. दु. वाऱ्याची दिशा	आग्नेय	दक्षिण-आग्नेय	दक्षिण-आग्नेय	दक्षिण-आग्नेय	दक्षिण-नैऋत्य

हवामान सारांश / चेतावनी :
 प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार नांदेड जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस दुपारच्या वेळी आकाश अंशतः ढगाळ राहून तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १७ मे रोजी नांदेड जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, विजांचा कडकडाट, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ४० ते ५० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १८ व १९ मे रोजी नांदेड जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, विजांचा कडकडाट, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात दिनांक १८ मे नंतर किमान तापमानात वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :
 विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १७ ते २३ मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी ते सरासरीपेक्षा राहण्याची व २४ ते ३० मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीपेक्षा ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.
 सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बायोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बायोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

संदेश :
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाच्या ५२ व्या वर्षांन दिनांनिमित्त दिनांक १८ मे २०२४ रोजी सकाळी ११:०० वाजता सभागृह कृषि महाविद्यालय, वनामकृषि, परभणी येथे खरीप पीक परिसंवाद आयोजन करण्यात आला आहे तरी सर्व शेतकऱ्यांनी याचा लाभ घ्यावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
उन्हाळी तीळ	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी तीळ पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी भुईमूग	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी भुईमूग पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हळद	हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे	सध्या हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरु आहेत. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, हळदीची उघड्यावर साठवणूक करू नये. काढणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी (गोदामात) साठवणूक करावी.
केळी	वाढीची	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी केळी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. बागेस सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे पाणी देण्यासाठी टिबक सिंचन पध्तीचा अवलंब करावा. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेली झाडे बागेबाहेर काढावी.
आंबा	वाढीची/ काढणी	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी आंबा फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या आंबा फळांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करावी.
द्राक्ष	एप्रिल छाटणी	द्राक्ष बागेमध्ये एप्रिल छाटणी ही घड निर्मितीसाठी केली जाते. द्राक्ष बागेत एप्रिल छाटणीकेली नसल्यास लवकरात लवकर पूर्ण करावी.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची, कांदा, टरबूज, खरबूज इत्यादी पिकांची काढणी लवकरात लवकर करावी. नविन लागवड केलेल्या व लहान वेळवर्गीय झाडांना काठीने आधार द्यावा. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे. पाणी शक्यतो सकाळी किंवा संध्याकाळी द्यावे. पाणी देण्यासाठी सूक्ष्म सिंचन पध्तीचा (तुषार किंवा टिबक) वापर करावा. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे प्रादुर्भाव प्रस्त भाजीपाला गोळा करून नष्ट करावा.
फुलशेती	काढणी	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून बाजार पेटेत पाठवावी. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, फुल पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	---	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. पशुधनाकडून सकाळी ११ ते दुपारी ४ यादरम्यान काम करून घेऊ नये. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनाचे शेड पत्र्याचे किंवा सिमेंटचे असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा. पशुधनास मूबलक प्रमाणात हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. तिर उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपडावे किंवा त्यांना पाणोठ्यावर न्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चारावयास सोडावे. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, चेतावनीच्या काळात जनावरांना उघड्यावर सोडू किंवा बांधू नये. निवा-याच्यापिकाणी बांधावे.
कुकुटपालन	---	उन्हाळ्यात वाढलेल्या तापमानामुळे कोंबड्यांना उष्माघाताचा त्रास होतो कोंबड्यांना उष्माघाताचा त्रासापासून वाचवण्यासाठी कोंबड्यांच्या शेडवर वाळलेले गवत टाकावे शेडच्या छतावर सिंक्रलर किंवा तुषार बसवावेत कोंबड्यांना खाद्यातून खाण्याचा सोडा १५० ते २०० ग्रॅम प्रति १०० कि.ग्रॅ. खाद्य या प्रमाणात द्यावा खाद्य पुरवठा सकाळी लवकर करावा. खाद्यावर थोड्या प्रमाणात पाणी शिंपडावे दुपारच्या उष्ण वातावरणात पक्षांना हाताळू नये कोंबड्यांना अविस्तृत थंड पाण्याचा पुरवठा करणे आवश्यक आहे तसेच पिण्याच्या पाण्यातून जीवनसत्व क, इ आणि अ यांचा समावेश करावा.
रेशीम शेती	--	रेशीम किटक संगोपन करताना अळीच्या वाढीचा नोंद घ्या व चौथ्या अवस्थेत उग्री माशी अळीच्या शरीरावर बसून २ किंवा ३ अंडी टाकते दोन ते तीन दिवसात त्या अंडीमधून उग्री माशीची अळी (ग्रब) बाहेर पडून तोंडातील हूकच्या साहाय्याने रेशीम अळीच्या पोटात प्रवेश करते. तीन दिवसात रेशीम अळी मृत पावते. अळीच्या पाचव्या वाढीच्या अवस्थेत उग्री माशीचा प्रादुर्भाव झाला तर अळी कोष विपणन करते व तयार शंखी मधून तयार झालेल्या रेशीमा कोषांना छिद्र प्रादुर्भाव पेटेत बाहेर पडते व कोषांना कमी भाव लागतो. शेतकऱ्यांचे नुकसान होते. वेळीच नियंत्रण करण्यासाठी उग्री माशीवर उपजिवीका करणारा टॅब्लेट फ्लाय निसोलायनेक्स शायमस (एन.टी.पाउच) परपरोपजिवी किडीची निर्मिती रेशीम संशोधन योजना, वनामकृषि, परभणी येथे सुरु करण्यात आली असून प्रति शंभर अंडी पूजासाठी दोन एनटी पाउच शिफारस करण्यात आली आहे.
सामुदायिक विज्ञान	---	स्वस्थ जीवनासाठी आर्यक बाबी : दररोज संतुलित आहार घ्या. दिवसभरात ८ ते १० ग्लास पाणी प्या. आहारात साखर आणि मीठाचा वापर कमी करा. तेल आणि मसालेदार पार्थ्यांचा वापर कमी करा. सकाळची न्याहरी करण्यास कधीच टाळाटाळ करू नका. जेवणाच्या वेळा नियमितपणे पाळा.
कृषि अभियांत्रिकी	---	शेतात लवकरात लवकर खोल नांगरणी करून घ्यावी. त्यामुळे जमिन तापण्यास मदत होऊन किडीचे कोष व घातक बुरशीचा नायनाट होईल. शेतकऱ्यांनी आपल्या शेतामधील मातीचे माती परिष्कार करून घ्यावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
 ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

धाराशिव जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १४/२०२४ - २०२५

शुक्रवार, दिनांक - १७.०५.२०२४

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ११ ते १७ मे २०२४)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक १८ ते २२ मे २०२४ साठी हवामान अंदाज)				
११/०५	१२/०५	१३/०५	१४/०५	१५/०५	१६/०५	१७/०५	दिनांक		१८/०५	१९/०५	२०/०५	२१/०५	२२/०५
							पाऊस (मिमी)		५.०	३.०	५.०	३.०	३.०
							कमाल तापमान (अं .से)		३८.०	४०.०	४१.०	४२.०	४२.०
							किमान तापमान (अं .से)		२३.०	२४.०	२४.०	२५.०	२६.०
							स. दु.	ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		७५	७२	७५	७०	६८
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		५५	५२	५४	५०	४८
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		११	१३	१५	१८	१७
							स. दु.	वाऱ्याची दिशा	पूर्व-ईशान्य	दक्षिण-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	उत्तर-ईशान्य	पश्चिम-नैऋत्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार धाराशिव जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस दुपारच्या वेळी आकाश अंशतः ढगाळ राहून तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १७ मे रोजी धाराशिव जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, विजांचा कडकडाट, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ४० ते ५० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १९ मे रोजी धाराशिव जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, विजांचा कडकडाट, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. धाराशिव जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. धाराशिव जिल्ह्यात दिनांक १८ मे नंतर किमान तापमानात वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १७ ते २३ मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी ते सरासरीपेक्षा राहण्याची व २४ ते ३० मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीपेक्षा जास्त ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे. सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

संदेश :

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाच्या ५ रव्या वर्षापर्यंत दिनांमिमत दिनांक १८ मे २०२४ रोजी सकाळी ११:०० वाजता सभागृह कृषि महाविद्यालय, वनामकृषि, परभणी येथे खरीप पीक परिसंवाद आयोजन करण्यात आला आहे तरी सर्व शेतकऱ्यांनी याचा लाभ घ्यावा.

पिकांचे नाव

अवस्था

कृषी हवामान सल्ला

उन्हाळी तीळ	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी तीळ पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी भुईमूग	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी भुईमूग पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हळद	हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे	सध्या हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरु आहेत. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, हळदीची उघड्यावर साठवणूक करू नये. काढणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी (गोदामात) साठवणूक करावी.
केळी	वाढीची	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी केळी फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. बागेस सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे पाणी देण्यासाठी ठिबक सिंचन पध्दतीचा अवलंब करावा. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेली झाडे बागेबाहेर काढावी.
आंबा	वाढीची/काढणी	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी आंबा फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या आंबा फळांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करावी.
द्राक्ष	एप्रिल छाटणी	द्राक्ष बागेमध्ये एप्रिल छाटणी ही घड निर्मितीसाठी केली जाते. द्राक्ष बागेत एप्रिल छाटणी केली नसल्यास लवकरात लवकर पूर्ण करावी.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची, कांदा, टरबूज, खरबूज इत्यादी पिकांची काढणी लवकरात लवकर करावी. नविन लागवड केलेल्या व लहान वेलवर्गीय झाडांना काटीने आधार द्यावा. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलावानुसार पाणी द्यावे. पाणी शक्यते सकाळी किंवा संध्याकाळी द्यावे. पाणी देण्यासाठी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीचा (तुषार किंवा ठिबक) वापर करावा. मागील आठवड्यात तुरळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे प्रादुर्भाव ग्रस्त भाजीपाला गोळा करून नष्ट करावा.
फुलशेती	काढणी	पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून बाजार पेटेत पाठवावी. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, फुल पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलावानुसार पाणी द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	---	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा पशुधनाकडून पशुधनाचे शोड पत्र्याचे किंवा सिमेंटचे असल्यास. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. यानिमित्ताने काम करून घेऊ नये ४ ते दुपारी ११ सकाळी त्याला पांढरा रंग द्यावा तितर उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपडावे किंवा त्यांना खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. प्रथिनेयुक्त पशुधनास मूबलक प्रमाणात हिरवा चारा पशुधनास सकाळी किंवा. रांगोळावर न्यावे सायंकाळी चारावयास सोडावे. पुढील पाच दिवसात तुरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, चेतावनीच्या काळात जनावरांना उघड्यावर सोडू किंवा बांधू नये. निवाऱ्याच्या ठिकाणी बांधावे.
कुकुटपालन	---	उन्हाळ्यात वाढलेल्या तापमानामुळे कोबड्यांना उष्णताचा त्रास होतो कोबड्यांना उष्णताचा त्रासापासून वाचवण्यासाठी कोबड्यांच्या शेडवर वाळलेले गवत टाकावे शोड्या छतावर स्पिकलर किंवा तुषार बसवावेत कोबड्यांना खाद्यातून खाण्याचा सोडा १५० ते २०० ग्रॅम प्रति १०० कि.ग्रॅ. खाद्य या प्रमाणात द्यावा खाद्य पुरवठा सकाळी लवकर करावा. खाद्यावर थोड्या प्रमाणात पाणी शिंपडावे दुपारच्या उष्ण वातावरणात पक्षांना हाताळू नये कोबड्यांना अविरत थंड पाण्याचा पुरवठा करणे आवश्यक आहे तसेच पिण्याच्या पाण्यातून जीवनसत्व क, इ आणि अ यांचा समावेश करावा.
रेशीम शेती	--	रेशीम किटक संगोपन करताना अळीच्या वाढीच्या तोंडाने व चौथ्या अवस्थेत उग्री माशी अळीच्या शरीरावर बसून २ किंवा ३ अंडी टाकते दोन ते तीन दिवसात त्या अंडीमधून उग्री माशीची अळी (गुब) बाहेर पडून तोंडातील हळक्या साहाय्याने रेशीम अळीच्या पोटात प्रवेश करते. तोंड निवडून रेशीम अळी मृत पावते. अळीच्या पाचव्या वाढीच्या अवस्थेत उग्री माशीचा प्रादुर्भाव झाला तर अळी कोष विणण करते व तयार शेंडी मधून तयार झालेल्या रेशीमा कोषांना छिद्र पाडून उग्री माशी बाजार पेटेत बाहेर पडते व कोषांना कमी भाव लागतो. शेतकऱ्यांचे नुकसान होते. वेळीच नियंत्रण करण्यासाठी उग्री माशीवर उपयुक्तिका करणारा टॅब्लेट फ्लाय निशोलायनेक्स थायमस (एन.टी.पाउच) परंपरोपजीवी किडीची निर्मिती रेशीम संशोधन योजना, वनामकृषि, परभणी येथे सुरु करण्यात आली असून प्रति शंभर अंडी पूजासाठी दोन एनटी पाउच शिफारस करण्यात आली आहे.
सामुदायिक विज्ञान	---	स्वस्थ जीवनासाठी आरोग्य बाबी : दररोज संतुलित आहार घ्या. दिवसभरात ८ ते १० ग्लास पाणी प्या. आहार आणि मीठाचा वापर कमी करा. तेल आणि मसालेदार पार्थ्यांचा वापर कमी करा. सकाळची न्याहरी करण्यास कधीच टाळाटाळ करू नका. जेवणाच्या वेळा नियमितपणे पाळा.
कृषि अभियांत्रिकी	---	शेतात लवकरात लवकर खोल नांगरणी करून घ्यावी. त्यामुळे जमिन तापण्यास मदत होऊन किडींचे कोष व घातक बुरशीचा नायनाट होईल. शेतकऱ्यांनी आपल्या शेतामधील मातीचे माती परिक्षण करून घ्यावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशांवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १४/२०२४ - २०२५ शुक्रवार, दिनांक - १७.०५.२०२४

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ११ ते १७ मे २०२४)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक १८ ते २२ मे २०२४ साठी हवामान अंदाज)				
११/०५	१२/०५	१३/०५	१४/०५	१५/०५	१६/०५	१७/०५	दिनांक	१८/०५	१९/०५	२०/०५	२१/०५	२२/०५	
०.०	५.०	०.०	०.०	२७.०	०.०	१३.५	पाऊस (मिमी)	१०.०	७.०	२.०	०.०	०.०	
४०.६	३७.५	३८.१	३८.४	३४.४	३८.०		कमाल तापमान (अं.से)	३८.०	४०.०	४१.०	४२.०	४२.०	
२६.२	२२.७	२२.५	२४.५	२०.७	२३.१	२१.९	किमान तापमान (अं.से)	२४.०	२५.०	२६.०	२६.०	२७.०	
दगाळ	अंशतः दगाळ	दगाळ	स्वच्छ	पूर्णतः दगाळ	स्वच्छ	दगाळ	स. दु.	दग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः दगाळ	दगाळ	दगाळ	अंशतः दगाळ	अंशतः दगाळ
५७	६८	६८	५८	७५	७९	८६	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७०	६८	६६	६२	६२	
२७	३७	२७	२३	३९	३३		दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	४५	४२	४२	३८	३८	
४.३	५.५	७.२	३.५	६.७	२.३	५.०	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	९	१३	१३	१५	१४	
शांत	उत्तर	पूर्व-ईशान्य	पश्चिम-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर	उत्तर-ईशान्य	स. दु.	वाऱ्याची दिशा	पूर्व-आग्नेय	दक्षिण	दक्षिण-आग्नेय	दक्षिण-आग्नेय	उत्तर-ईशान्य
पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	उत्तर-ईशान्य	उत्तर	उत्तर	पूर्व-आग्नेय								
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील				पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२४ पासून आजपर्यंत				पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२३ पासून आजपर्यंत					
४५.५				१०९.५				७०६.३					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार परभणी जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस दूपासच्या वेळी आकाश अंशतः दगाळ राहून तूळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १७ मे रोजी परभणी जिल्ह्यात तूळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, विजांचा कडकडाट, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ४० ते ५० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १८ मे रोजी परभणी जिल्ह्यात तूळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, विजांचा कडकडाट, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात दिनांक १८ मे नंतर किमान तापमानात वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १७ ते २३ मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी ते सरासरीपेक्षा राहण्याची व २४ ते ३० मे दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीपेक्षा ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे. **संक. इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बायोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बायोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.**

संदेश :

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाच्या ५२ व्या वर्धापन दिनानिमित्त दिनांक १८ मे २०२४ रोजी सकाळी ११:०० वाजता सभागृह कृषि महाविद्यालय, वनामकृषि, परभणी येथे खरीप पीक परिसंवाद आयोजन करण्यात आला आहे तरी सर्व शेतकऱ्यांनी याचा लाभ घ्यावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
उन्हाळी तीळ	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तूळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी तीळ पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी भुईमूग	साठवणूक	पुढील पाच दिवसात तूळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणी केलेल्या उन्हाळी भुईमूग पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हळद	हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे	सध्या हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरु आहेत. पुढील पाच दिवसात तूळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, हळदीची उघड्यावर साठवणूक करू नये. काढणी केलेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी (गोदामात) साठवणूक करावी.
केळी	वाढीची	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी केळी फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. बागेस सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे पाणी देण्यासाठी टिबक सिंचन पध्तीचा अवलंब करावा. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तूळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तूळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेली झाडे बागेबाहेर काढावी.
आंबा	वाढीची/ काढणी	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी आंबा फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या फळबागेमध्ये रोपांना शेडनेटच्या साहाय्याने सावली करावी जेणेकरून लहान रोपांचे प्रखर उन्हापासून संरक्षण होईल. पुढील पाच दिवसात तूळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या आंबा फळांची काढणी लवकरात लवकर करून घ्यावी. मागील आठवड्यात तूळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे बागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करावी.
द्राक्ष	एप्रिल छाटणी	द्राक्ष बागेमध्ये एप्रिल छाटणी ही घड निर्मितसाठी केली जाते. द्राक्ष बागेत एप्रिल छाटणीकेली नसल्यास लवकरात लवकर पूर्ण करावी.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	पुढील पाच दिवसात तूळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची, कांदा, टरबूज, खरबूज इत्यादी पिकांची काढणी लवकरात लवकर करावी. नविन लागवड केलेल्या व लहान वेलवर्गीय झाडांना काठीने आशार द्यावा. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे. पाणी शक्यतो सकाळी किंवा संध्याकाळी द्यावे. पाणी देण्यासाठी सूक्ष्म सिंचन पध्तीचा (तूषार किंवा टिबक) वापर करावा. मागील आठवड्यात तूळक ठिकाणी झालेल्या वादळी वारा, पाऊस यामुळे प्रादुर्भाव ग्रस्त भाजीपाला गोळा करून नष्ट करावा.
फुलशेती	काढणी	पुढील पाच दिवसात तूळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून बाजार पेटेत पाठवावी. पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, फुल पिकास आवश्यकतेनुसार व जमिनीतील ओलाव्यानुसार पाणी द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	---	पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. पशुधनाकडून सकाळी ११ ते दुपारी ४ यादरम्यान काम करून घेऊ नये. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनाचे शेड पत्र्याचे किंवा सिमेंटचे असल्यास त्याला पांढरा रंग द्यावा. पशुधनास मूबलक प्रमाणात हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. तितर उष्णतेच्या काळात पशुधनाच्या अंगावर पाणी शिंपडावे किंवा त्यांना पाणीठ्यावर त्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चारावयास सोडावे. पुढील पाच दिवसात तूळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, चेतावनीच्या काळात जनावरांना उघड्यावर सोडू किंवा बांधू नये. निवा-याच्यानिकाणी बांधावे.
कुकुटपालन	---	उन्हाळ्यात वाढलेल्या तापमानामुळे कोबड्यांना उष्णताचा त्रास होतो कोबड्यांना उष्णतापासून वाचवण्यासाठी कोबड्यांच्या शेडवर बाळलेले गवत टाकावे शेडच्या छतावर सिंक्लर किंवा तुषार बसवावेत कोबड्यांना खाद्यान्न खाण्याचा सोडा १५.० ते २०.० ग्रॅम प्रति १०० कि.ग्रॅ. खाद्य या प्रमाणात द्यावा खाद्य पुरवठा सकाळी लवकर करावा. खाद्यान्न थोड्या प्रमाणात पाणी शिंपडावे दुपासच्या उष्ण वातावरणात पक्षींना हाताळू नये कोबड्यांना अविस्तृत थंड पाण्याचा पुरवठा करणे आवश्यक आहे तसेच पिण्याच्या पाण्यातून जीवनसत्व क. इ आणि अ यांचा समावेश करावा.
रेशीम शेती	--	रेशीम फिटकट संगोपन करताना अळीच्या वाढीच्या तीसऱ्या व चौथ्या अवस्थेत उग्री माशी अळीच्या शरीरावर बसून २ किंवा ३ अंडी टाकते दोन ते तीन दिवसात त्या अंडीमधून उग्री माशीची अळी (ग्रब) बाहेर पडून तोंडातील हूकच्या साहाय्याने रेशीम अळीच्या पोटात प्रवेश करते. तीन दिवसात रेशीम अळी मृत पावते. अळीच्या पाचव्या वाढीच्या अवस्थेत उग्री माशीचा प्रादुर्भाव झाला तर अळी कोष विणण करते व तयार शंखी मधून तयार झालेल्या रेशीमा कोषांना छिद्र पाडून उग्री माशी बाजार पेटेत बाहेर पडते व कोषांना कमी भाव लागतो. शेतकऱ्यांचे नुकसान होते. वेळीच नियंत्रण करण्यासाठी उग्री माशीवर उपजिवीका करणारा टॅक्विड फ्लाय निसोलोयनेक्स थायमस (एन.टी.पाउच) परपरोपजिवी किडीची निर्मिती रेशीम संशोधन योजना, वनामकृषि, परभणी येथे सुरू करण्यात आली असून प्रति शंभर अंडी पुंजासाठी दोन एनटी पाउच शिफारस करण्यात आली आहे.
सामुदायिक विज्ञान	---	स्वस्थ जीवनासाठी आर्यक बाबी : दररोज संतुलित आहार घ्या. दिवसभरात ८ ते १० ग्लास पाणी घ्या. आहारात साखर आणि मीठाचा वापर कमी करा. तेल आणि मसालेदार पार्थ्याचा वापर कमी करा. सकाळची न्हाही करण्यास कधीच टाळाटाळ करू नका. जेवणाच्या वेळा नियमितपणे घ्या.
कृषि अभियांत्रिकी	---	शेतात लवकरात लवकर खोल नांगरणी करून घ्यावी. त्यामुळे जमिन तापण्यास मदत होऊन किडींचे कोष व घातक बुरशीचा नायनाट होईल. शेतकऱ्यांनी आपल्या शेतामधील मातीचे माती परिक्षण करून घ्यावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मध्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी